

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Învierea Domnului — praznicul biruinței vieții

Așa cum adevărul Învierii Domnului nostru Iisus Hristos stă la temelia credinței și vieții creștine, măritul praznic al Sf. Învieri stă în centrul tuturor sărbătorilor creștine, dându-le semnificația și lumina dumnezeiască ce se revărsă din belșug peste tot anul nostru bisericesc.

În fiecare an, Pastorală I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului ne dezvăluie noi și minunate aspecte din bogatul conținut al marelui și luminatului praznic, dând prilej de adâncă meditație și înaltă trăire duhovnicească tuturor preoților și credincioșilor din Arhiepiscopia noastră. Dacă anul trecut tema bucuriei, care răzbate din Învierea Domnului și luminează întreaga viață creștină, a fost dezbătută cu multă claritate și sistematizare, anul acesta tema vieții este analizată și expusă într-un cadru larg al concepției creștine, privind izvorul și temelia vieții, precum și semnificațiile și năzuințele profunde care stau la baza tuturor formelor de viață.

Având ca text de plecare cuvintele Mântuitorului, rostite cu ocazia învierii lui Lazăr: „Eu sînt învierea și viața. Cel ce crede în mine de va și muri, viu va fi” (In. 11, 25), în partea introductivă Pastorală face o paralelă între învierea lui Lazăr și Învierea Domnului, privind efectele care le-au avut asupra celor din jur și asupra tuturor credincioșilor de-a lungul veacurilor. Și cum aceste efecte ale celor două învieri sînt incomparabile, se pune întrebarea: „De ce întoarcerea la viață a lui Lazăr a cucerit pentru un timp limitat numai mulțimi din Betania, Ierusalim și jur, pe cînd învierea Domnului a aprins inimile a milioane și milioane de credincioși din toate părțile lumii, vreme de aproape două mii de ani și le aprinde și astăzi?”

Cu răspunsul pe care Arhipăstorul nostru îl dă acestei întrebări se intră în cuprinsul Pastoralăi, precizînd că acest răspuns „se află în asemănarea și deosebirea dintre cele două învieri. Asemănarea constă în faptul că ambele învieri înseamnă biruința vieții asupra morții și răspund la dorința omului după o viață cit mai deplină. Deosebirea e că Lazăr s-a întors la viața trupească obișnuită... fără a scăpa definitiv de moarte, căci mai tîrziu a murit și el ca toți muritorii, pe cînd Iisus Hristos prin înviere s-a ridicat și cu trupul pe planul unei vieți fără de moarte, al vieții veșnice”.

Minunea învierii lui Iisus Hristos este strîns legată de persoana divin-umană, în care s-a împreunat deplinătatea Dumnezeuirii cu deplinătatea firii omenești. „El este Dumnezeu desăvîrșit și om desăvîrșit. Firea lui omenească, suflet și trup, pătrunsă de dumnezeirea Sa este îndumnezeită, este ridicată pe planul vieții veșnice. Această îndumnezeire și a trupului lui Iisus s-a descoperit deplin în învierea Lui. Cînd îngerul a prăvălit piatra, a făcut-o ca să arate mironosițelor că mormîntul e gol, că Iisus nu este acolo, ci a înviat (Matei 28, 2—7). Așa cum a ieșit din mormînt, piatra fiind pe mormînt și încă pecetluită, intră în camera unde erau ucenicii și ies de acolo, ușile fiind încuiate, se arată pe drumul Emausului ucenicilor Luca și Cleopa ca să dispară la cer într-o mărime dumnezeiască”.

Mîntuitorul Iisus Hristos prin învierea și preamărirea Sa nu este numai începutul și izvorul vieții noastre veșnice, ci este și ținta și scopul spre care năzuiesc toate formele vieții.

„Viața năzuiește după o stare superioară ei.

Oamenii tind spre veșnicie nu numai prin generațiile ce se succed unele după altele, ci și prin cultura și civilizația pe care o crează, o transmit și o îmbogățesc mereu, prin vigoarea vieții lor spirituale, expresie a sufletului în goană necontenită după Adevăr, Bine și Frumos, după Desăvîrșire și Nemurire”.

Această necontenită năzuință după veșnicie, după nemurire, o găsim și pe plaiurile țării noastre, la poporul nostru „care cu rădăcinile înfipte adînc în trecut își făurește azi... o viață nouă și se avîntă cu încredere spre plinirile viitorului”. Istoria poporului nostru se poate asemui cu izvorășul din munte, pornit pe căile vremurilor din veacuri de mult „alergîndu-și apele, tot mai largi, mai bogate și mai mărețe spre Marea cea mare a desăvîrșirii de mîine, a veșniciei nepieritoare”.

Cu toată această năzuință adîncă a istoriei și vieții omenesti după progres și desăvîrșire permanentă, noi constatăm că viața de pe pămînt a trecut și trece prin diferite încercări și amenințări. În zilele noastre este destul să cugetăm la nimicirile care le-ar aduce un război atomic asupra oamenilor, ca și asupra oricărei forme de viață, spre a ne da seama de pericolele mari care atîrnă peste viața lumii.

Lumina credinței noastre creștine ne face optimiști și încrezători în destinele omenirii, știînd că Dumnezeu — care este izvor al vieții și nemuririi și care ni s-a descoperit în Iisus Hristos, ca înviere și viață — priveghează asupra vieții fiecărui om și fiecărui popor. Pentru a face ca biruința să fie de partea vieții, înaltul nostru Arhipăstor precizează condiția care ne privește și ne obligă și pe noi toți, căci Dumnezeu „ne cheamă să conlucrăm cu El, să ne împreunăm forțele în lupta împotriva a tot ce vrea să distrugă viața... El ne dă încredințarea că viitorul e de partea vieții nu de partea morții, că viitorul e al celor ce se străduiesc ca omul, poporul, lumea „viață să aibă și cit mai multă să aibă” (Ioan 10, 10)... Iisus Hristos, învierea și viața noastră, ne cheamă să ne lăsăm toți împreună cuprinși în apele cele vii ce curg de veacuri în albia largă a Bisericii strămoșești... să fim alături de popoarele lumii în lupta lor pentru o lume fără războaie, o lume a păcii, înfrățirii și belșugului. El ne cheamă ca să fim una ca frați de lege, de neam și limbă, să mergem împreună cu poporul, împreună cu frații de alte culte, de alte naționalități, pe calea vieții celei noi, dăruindu-ne cu toată ființa Patriei noastre scumpe, patrie puternică, liberă, una și fericită”.

Învierea Domnului, fiind praznicul vieții atotbiruitoare, ne umple sufletul de mari și alese bucurii, știînd că și noi sîntem părtași prin Iisus Hristos și învierea Sa la biruințele vieții și ale veșniciei, dîndu-ne prin Sfînta Sa Biserică harul cel dumnezeiesc prin care ne ajută să fim tot mai buni, mai frați, mai milostivi, mai făcători de pace, mai harnici, mai înălțați sufletește, mai rîvnitori în toată lucrarea binelui obștesc.

Pastorală se încheie cu un îndemn și o chemare caldă de părinte iubitor, ca „de luminatul și marele praznic al Învierii Domnului să ne împreunăm toți în rugăciuni fierbinți către Dumnezeu ca să păzească Biserica noastră, țara noastră, lumea întreagă de orice fel de dezbinări și primejdii și să binecuvinteze ostenele tuturor pentru ca viața, cu toate visurile și realizările ei, să fie atotbiruitoare”. Așa ne îndeamnă Sf. Înviere, ca să ne îm-

Hristos a înviat

Între creștini, de la început și pînă azi, s-a păstrat rînduiala ca din noaptea Învierii Domnului și pînă în ziua Înălțării la cer, deci timp de patruzeci de zile, să se salute între ei cu salutul străvechi: Hristos a înviat!

Despre vechimea acestui salut și a originii lui apostolice, avem dovadă și în faptul că el se păstrează și se întrebunțează mai ales în sînul creștinismului răsăritean, unde s-a păstrat cu sfințenie și neschimbată viața creștinismului primar, așa cum l-a întemeiat Hristos Domnul, așa cum l-au propovăduit Sfinții Apostoli și așa cum l-au trăit creștinii din primele veacuri.

Aceasta este explicația, că mai ales popoarele care fac parte din Biserica Ortodoxă întrebunțează și acum, cum au întrebunțat de la început, din ziua Învierii lui Hristos, salutul așa de cuprinzător și frumos: Hristos a înviat.

Acest salut, plin de primăvărată bucurie sufletească, se repetă în Biserica noastră an de an, ca o solie sfîntă, plină de adîncimi și înțelesuri adevărate.

Hristos a înviat! Cine rostește aceste cuvinte mărturisește credința lui în cea mai mare minune săvîrșită de Hristos, minunea Învierii Sale, care — după răstignirea și moartea pe cruce, după ce a zăcut în mormînt trei zile, după ce Sfinții Apostoli și mironosițele femei l-au îmbalsămat și înfășurat în giulgiu, iar stăpînitorii de atunci au pecetluit mormîntul și au pus strajă tare de ostași, El a înviat, nerupînd giulgiurile și nesticînd pecetea mormîntului.

Hristos a înviat! Cine rostește aceste cuvinte mărturisește încrederea în viață. Într-o viață adevărată, plină de bucurii, dar și de obligații sfinte aici pe pămînt, care îndeplinite rodesc fericirea și nemurirea veșnică. Își mărturisește credința în rosturile superioare ale vieții, în inconsistența morții, în nădejdea că răul sub toate aspectele lui: boală, neputință, moarte, va înceta odată și Binele pînă la sfîrșit va birui, înflorind în armonie, bunăînțelegere, bucurie și pace.

Hristos a înviat! De cîte ori e rostit, trebuie să-l facă pe creștin mai bun, mai drept, mai luminat, mai apropiat de Hristos, mai rîvnitor în trăirea Evangheliei păcii, să-l facă cu adevărat „fiu al luminii” (Efes. 5, 8), sau cum zice în altă parte Sf. Apostol Pavel: „Voi toți sînteți fii ai luminii și fii ai zilei” (I Tesal. 5, 5) după îndemnul dat de Mîntuitorul ucenicilor Săi, care mai ales atunci cînd se apropia de întunericul înfricoșat al patimilor și morții Sale, le striga: „Credeti în lumină ca să fiți fiii luminii” (Ioan 12, 36).

Dar cine au fost cei dintîi care au rostit aceste cuvinte: Hristos a înviat? Evanghelia ne arată că acestea n-au fost rostite prima dată nici de Apostoli care, înspăimîntați de răstignire, uitaseră oarecum de cuvintele Domnului care le-a spus: „Fiul omului va fi dat în mîinile oamenilor și-l vor omori, dar a treia zi va învia” (Matei 17, 22—23), și nici de ceilalți ucenici mai îndepărtați ai lui Hristos.

Mironosițele femei, care asistaseră la moartea și punerea Lui în mormînt (Ioan 19, 25), asemenea Apostolilor, erau stăpînite numai de grija de

(Continuare în pag. 2)

brățișăm unii pe alții și să ne întîmpinăm ca frați, cu bucurie cîntînd împreună cu strămoșii immul biruinței vieții: „Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcînd și celor din morminte viață dăruindu-le!”.

Pr. F. Costea

Plugăria sufletului

Tuturor celor ce citesc cu evlavie dumnezeiasca Evanghelie le este cunoscută parabola cu smochinul neroditor (Luca 13, 6—9), pe care a rostit-o Mîntuitorul cu scopul de a arăta adevărul că Dumnezeu aşteaptă de la credincioşi roadele credinţei lor.

Sf. Evanghelist Ioan a fixat şi asemănarea pe care a făcut-o Domnul Hristos, cînd s-a înfăţişat pe Sine ca fiind viţa, iar pe cei credincioşi ca fiind mlădiţele viţei, menite să aducă roadă (Ioan 15, 1—8).

Tot de la Sf. Evanghelist Ioan ştim că Domnul a spus ucenicilor Săi: „Nu voi m-aţi ales pe mine, ci eu v-am ales pe voi şi v-am rînduit să mergeţi şi roada să aduceţi şi roada voastră să rămîna” (Ioan 15, 16).

Dacă stăruim cu gîndul asupra parabolei cu semănătorul (Matei 13, 2—8, 18—23; Marcu 4, 3—8, 14—20; Luca 8, 5—8, 11—15) şi asupra celei cu sămînta cea bună şi cu neghinele (Matei 13, 24—30. 37—43), ne putem da uşor seama că scopul pe care l-au urmărit cei ce au semănat a fost acela pe care îl urmăresc toţi cei se seamănă, adică să ajungă la putînta de a culege rod îmbelşugat. Aşadar, semănatul, atît cel de pe ogorul văzut, ca şi cel ce se face în ogorul cel nevăzut al sufletului, are în vedere roadele ce se aşteaptă şi se nădăjduiesc de către cei ce seamănă.

De altfel toate asemănările pe care Fiul lui Dumnezeu le-a luat din viaţa şi din îndeletnicirile plugarilor au rostul de a scoate la lumină lucruri mai presus de simţuri, au rostul de a aduce în minte şi de a statornici în conştiinţa gînduri care, sprijinite pe asemănările din viaţa obișnuită, să poată susţine mîntuirea în lucrarea celor bune.

La fel a făcut şi Sf. Apostol Pavel, care, spunînd că „ceea ce va semăna omul, aceea va şi secera” (Galateni 6, 7), urmăreşte cu totul altceva decît să spună un lucru cunoscut de toţi. Spunînd aceste cuvinte Apostolul neamurilor voia să atragă atenţia celor către care se adresa că, aşa cum în viaţa cea văzută a plugăriei, care le era bine cunoscută acelora, este cu neputinţă să secere omul altceva decît ceea ce a semănat, tot așa e şi în viaţa sufletescă, căci şi în această viaţă fiecare culege roadele pe care le-a pregătit prin faptele de mai înainte. Acelaşi adevăr îl are în vedere Sf. Apostol cînd afirmă: „Cel ce seamănă cu zgîrcenie, cu zgîrcenie va şi secera, iar cel ce seamănă întru binecuvîntare, întru binecuvîntare va şi secera” (II Cor. 9, 6).

Domnul Hristos, cînd a explicat parabola cu semănătorul, a spus că „sămînta este cuvîntul lui Dumnezeu” (Luca 8, 11). Tot din acea explicaţie aflăm că „cei de lîngă cale sînt cei care aud, dar vine diavolul şi ia cuvîntul din inima lor, ca nu cumva, crezînd, să se mîntuiască” (Luca 8, 12).

Să reţinem cuvintele: „Ca nu cumva, crezînd, să se mîntuiască”. Reţinem aceste cuvinte, deoarece în ele se arată care trebuie să fie rodul semănăturii duhovniceşti, ce anume trebuie să lucreze în suflet, prin credinţă, cuvîntul dumnezeiesc. Potrivit acestor cuvinte, rodirea este mîntuirea sufletului.

Mîntuirea, în scopul căreia se seamănă cuvîntul lui Dumnezeu, rodeşte inima curată şi bună, căci despre ea se spune în tîlmăcirea dată de Mîntuitorul parabolei de care ne ocupăm, cînd zice: „Ce a căzut în pămînt bun: aceştia sînt cei ce, cu inima curată şi bună, aud cuvîntul, îl păstrează şi fac rod întru răbdare” (Luca 8, 15).

Avînd lămurirea că semănatul cel duhovnicesc se face în vederea mîntuirii, care se înfăptuieşte în cei ce primesc cuvîntul dumnezeiesc cu inimă curată şi bună, ştim totodată că secerişul cel duhovnicesc, rodirea pe care Dumnezeu o aşteaptă de la fiecare om — aşa cum omul o aşteaptă de la pomii pe care îi sădeşte — este mîntuirea, adică silinţele cele bune pentru înlăturarea răului şi pentru împlinirea binelui. Cei ce osîrdesc întru astfel de silinţe blagoslovite, îşi lucrează via sufletului — oricare ar fi ceasul la care au început lucrul (Matei 20, 1 urm.) — se ştiu şi se comportă în această viaţă ca nişte lucrători în via pe care a sădit-o Dumnezeu (Matei 21, 33 urm.), aşa că, la vreme potrivită, se pot înfăţişa înaintea Sfintei şi de viaţă Făcătoarei Treimi cu sufletul împodobit de roadele pe care Duhul Sfînt le lucrează în firea omenească şi care, după Apostolul Pavel, sînt acestea: „Orice bunătate, dreptate şi adevăr” (Ef. 5, 9) şi: „Dragostea, bucuria, pacea, îndelungă răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blîndeţea şi înfrînarea poftelor” (Galateni 5, 22—23).

Ca să ajungem la roadele cele duhovniceşti nu-i destul numai să ştim care sînt acestea, sau numai să le dorim ori numai să le aşteptăm, ci trebuie mai ales să ne silim să le dobîndim, făcînd lucrările prin care aceste roade vin în sufletul nostru.

Sfîntul Ioan Scărarul

În Biserica noastră scrierile Sfîntilor Părinţi cunosc-o mare răspîndire. Printre acestea sînt şi scrierile Sf. Ioan Scărarul, care era originar din Palestina şi a cărui adormire în Domnul Biserica noastră o serbează în 30 martie. Data naşterii lui este fixată cam pe la anul 579, iar a morţii pe la anul 649. El a fost crescut cu îngrijire iar progresele pe care le făcea în însuşirea cunoştinţelor, încă din tinereţe, au făcut pe cei ce-l cunoşteau să-l denumească Scolasticul.

La vîrsta de 16 ani, Sf. Ioan vine la mănăstirea Sinai, unde stareţul Martiriu îl ia sub supravegherea sa personală. După patru ani de ucenicie Sf. Ioan a fost uns monah. Biograful său contemporan Daniil Raitheanul scrie despre ascultarea lui Ioan faţă de Martiriu astfel: „Supunerea lui către bătrînul Martiriu era aşa de mare, încît părea că nu are voinţă proprie, iar între fraţi se prezenta ca omul cel mai simplu şi lipsit de instrucţiune, deşi se bucura de instrucţiune aleasă”. După moartea bătrînului Martiriu, vizită pe schimnicul Gheorghe Arselaitul şi pe alţi monahi celebri ajungînd şi la mănăstirea Tabena şi apoi se stabile în singurătate în deşertul Tola, ce se afla în fundul unei văi la poalele muntelui Sinai. Din singurătatea sa venea în fiecare sîmbătă şi Duminică în biserica mănăstirii Sinai, ca să asculte Sf. Liturghie şi să se cuminece cu Sf. Taine.

Cînd se afla împreună cu fraţii monahi îi plăcea să stea de vorbă cu ei, împărtăşindu-şi din experienţa şi cugetările sale. După ce a trăit în pustiu aproximativ 40 de ani, în rugăciune, meditaţie şi studiu, la anul 639 este ales cu vot unanim stareţ al mănăstirii Sinai, din care motiv a fost numit şi Sinaitul. A fost denumit de asemenea Scolasticul, fiindcă avea o cultură foarte bogată, dar a fost, mai ales, denumit Scărarul, după numele operei sale: Scara. Numele sub care s-a impus şi care l-a făcut celebru este cel de Scărarul şi acesta i-a rămas pentru totdeauna şi aşa este cunoscut în Istoria Bisericească.

De la el ne-au rămas două scrisori. Prima este „Scara”, scrisă pentru formarea duhovnicească a

Ştiînd că „ceea ce seamănă omul, aceea va şi secera”, să fim cu multă luare amînte şi la ceea ce semănăm în sufletul altora, prin cuvinte, prin fapte, prin atitudini, prin felul nostru de a fi. De asemenea, să fim cu luare amînte şi la ceea ce primim noi înşine în sufletul nostru din lumea înconjurătoare. Cînd în mîntuirea şi simţirea noastră s-ar întîmpla să găsim semînţe care, asemenea neghinei, împiedică dezvoltarea semînţelor celor bune, să nu întîrziem a le plivi din sufletul nostru, împlinind cuvîntul Sf. Apostol Pavel, care zice: „Urgiţi răul. Lipiţi-vă de ce e bine” (Romani 12, 9).

Cel ce trudeşte în plugăria duhovnicească, sufletească, acela îşi face vreme pentru a se cerceta pe sine în linişte, ca să ştie ce anume trebuie păzit şi ce anume trebuie înlăturat din cele ce se găsesc în fiinţa sa.

În clipele de reculegere, sufletul îşi cunoaşte şi neputinţa şi tăria, măreţia şi smerenia şi el ia avînt în rugăciunea către Dumnezeu, care este Izvorul a tot binele. El face aceasta cu silinţă, aşa cum plugarul cu silinţă lucrează pămîntul, de la care nădăduieşte să primească roadele.

În sfîrşit, în vremea cercetării de sine şi în ceasurile de linişte, cel ce plugăreşte cu plugăria sufletului stăruie întru iertarea păcatelor sale, cele din vremea neştiinţei, şi adaugă gînduri bune la gîndurile cele bune pe care le are în rugăciunea sa şi nu încetează a cugeta la mila lui Dumnezeu ziua şi noaptea. Toate le face cu statornicie şi cu deplină hotărîre, fiind încredinţat că Sf. Evanghelie, care este „Evanghelia Împărăţiei” (Matei 9, 35), a acelei Împărăţiei pe care o iau cei ce se silesc (Matei 11, 12), care nu se mulţumesc cu nişte visători ai Împărăţiei lui Dumnezeu, ci pretinde de la fiecare credincios silinţe susţinute şi stăruitoare pentru realizarea celor ce nu vin de-a gata, ci se dau numai luptătorilor pentru cele bune.

Cînd cineva, luminat cu lumina cunoştinţei de Dumnezeu şi întărit în gîndurile cele bune, se străduieşte să înainteze din virtute în virtute (II Cor. 3, 18) şi din cunoştinţa dumnezeiască în cunoştinţa dumnezeiască şi mai înaltă, se face folositor semenilor săi, întocmai cum este folositor pomul cel încărcat cu roade, via cea încărcată cu struguri şi ţarina gata de secerişul pentru care a fost semănată şi lucrată.

Să dea bunul Dumnezeu ca şi noi să fim dintre oamenii de care se bucură semenii lor şi pe care îi binecuvîntează Tatăl ceresc „ca şi mai multă roadă să aducă”.

Ierod. T. Părăianu

monahilor. Ea a fost scrisă la cererea prietenului său Ioan, stareţul mănăstirii Raitu, situată nu departe de mănăstirea Sinai, pe ţarmul Mării Roşii. Ea a fost întocmită din 30 de trepte sau capitole, după anii vieţii ascunse a Mîntuitorului.

Scara a fost destinată de la început monahilor, dar tot atît de bine ea cuprinde şi sfaturi folositoare tuturor creştinilor care rîvnesc după desăvîşire. Datorită acestui fapt „Scara” a cunoscut o largă popularitate. Ea a fost citită atît în biserică şi în cadrul cultului divin, cît şi în afara ei.

Un teolog al Bisericii noastre spune în această privinţă: „Episcopii şi călugării, vievozii şi înalţii demnitari, ȳrgoveţii şi sătenii, bărbaţi şi femei, au citit cu acelaşi neaşa „stepeniile (trepte) sutoare la cer ale Lestviţei (Scării). Spre pildă în sfaturile pe care le dă fiului său Teodosie, domnitorul Neagoe Basarab de la începutul veacului al XVI-lea, de numele căruia se leagă zidirea celebrei mănăstiri Curtea de Argeş, se referă de cîteva ori consecutiv la Ioan Scărarul. Familii creştine apoi păstrau în casele lor Scara alături de Biblie”.

Am spus că „Scara” cuprinde 30 de capitole. În primele trei Sf. Ioan face o introducere generală asupra vieţii monahale; 23 de capitole tratează despre virtuţi şi păcate, iar în ultimele patru capitole se ocupă de liniştea sfîntă, rugăciunea personală, nepătimirea sau eliberarea de patimi, dezvoltarea celor trei virtuţi: credinţa, nădejdea şi dragostea.

Vorbind despre cei ce vor să se dedice vieţii monahale zice: „Acela să se îspitească pe sine şi aşa să mînce din această pîine a amarăciunilor şi să bea din acest potir al lacrimilor, că într-adevăr cale colţuroasă şi poartă strîmtă este adevărata viaţă călugărească”, numită şi viaţă îngerească.

Sf. Ioan ne arată că viaţa creştinului şi mai ales a monahului este o luptă continuă între omul cel vechi cu toate patimile şi poftele lui şi omul cel nou cu toată flora virtuţilor ce cresc şi rodesc din el; este o înclăstare între binele propriu firii noastre şi răul cuibărit în ea. „Răul şi patima nu au răsărit din fire în chip natural, căci Dumnezeu nu este ziditorul patimilor. Virtuţile însă sînt din fire, date nouă în dar de însuşi Dumnezeu, acestea sînt: curăţia, nemînierea, smerita cugetare, rugăciunea, privegherea, postul şi zdrobirea inimii. Virtuţile sînt legate una de alta. Ele sînt ca un lanţ, încît slăbind o za se zădărnicesc toate celelalte zale. Patimile de asemenea sînt legate una de alta, deşi în ele nu există o ordine sau o raţiune. Sf. Ioan ne arată că pentru a putea distruge lanţul patimilor trebuie să avem ajutorul lui Dumnezeu. În „Scara” găsim multe metode pentru ferirea sau izbăvirea de păcate.

În progresul său duhovnicesc creştinul trebuie să fie permanent însoţit şi călăuzit de unele virtuţi care se dezvoltă în el pe măsură ce se apropie de virful luminos al strădaniilor sale. Astfel de virtuţi sînt: ascultarea, statornicia, cunoaşterea de sine, smerenia şi dragostea. Sf. Ioan ne arată că orice iniţiativă duhovnicească a noastră trebuie să fie străbătută de toate aceste virtuţi. Smerenia o defineşte Sf. Ioan astfel: „Este uitarea necontenită a propriilor noastre fapte bune; a ne scoti pe noi înşine cei mai de pe urmă şi mai păcătoşi dintre toţi; a ne recunoaşte cu mîntuirea slăbiciunile şi neputinţa noastră; a nu fi în duşmănie cu nimeni şi a întîmpina cu blîndeţe pe oricine”. Totuşi smerenia nu trebuie să ducă la deprecierea noastră şi la subestimarea puterilor noastre, ci la o justă evaluare şi folosire a lor. Smerenia trebuie să fie totdeauna înjugată cu dragostea. „Sfinţită doime — zice Sf. Ioan — este dragostea şi smerenia, prima înaltă, a doua împuterniceşte pe cei ce s-au înălţat ca nicidcum să nu cadă”. După calitatea ei, dragostea este asemănarea cu Dumnezeu atît cît este cu putinţă muritorilor; după lucrarea ei, ea este beţie a sufletului; după particularitatea ei, dragostea este adîncul îndelungatei răbdări, noianul smereniei.

Învăţăturile care se pot extrage din Scara Sf. Ioan sînt norme de conduită pentru cele trei mari categorii de creştini: mireni, clerici şi monahi.

A doua lucrare a Sf. Ioan Scărarul este „Cuvînt către păstor”.

Ea este o lucrare mai scurtă în care se rezumă datoriile stareţilor în special şi a oricărui păstor de suflete în general.

Ea este scrisă după modelul lucrării „Carte către păstor” a Sfîntului Grigorie cel Mare. În ea se scoate în evidenţă faptul că semnul distinctiv al adevăratului păstor este dragostea.

Cu prilejul prăznirii sale Biserica noastră îl cinsteşte pe drept cuvînt cu astfel de graiuri:

Ioan cel mort cu trupul

din timpul vieţii sale

(Continuare în pag. 3)

Din trecutul circulației cărții românești

Binefacerea vremurilor de astăzi, când tot felul de mijloace de instruire și de informare ne stau ușor la îndemână, cu greu ne lasă a înțelege condițiile grele între care îi era dat omului de altădată să se cultive, să ia cunoștință de strădanii spre progres ale contemporanilor. Și chiar dacă era în situația de a le cunoaște, mijloacele și cercul de cunoștințe erau mult mai modeste, mai înguste. Despre posibilitatea de a putea comunica și colabora cu alții prin telefon, radio, televiziune sau pe altă cale, nici vorba. Caravanele cinematografice de azi, bibliotecile sau expozițiile itinerante ale muzeelor și pinacotecilor de tot felul erau complet necunoscute acum un veac sau două.

Totuși, cu toate condițiile grele, înaintașii noștri de acum câteva sute de ani erau dornici după lumina de carte, fie că era vorba de manuscrise, fie de cărțile tipărite. Trimis în misiune diplomatică în Moldova, pîrcălabul Cîndea din Hațeg comanda în 1435 la mănăstirea Neamț vestitului călugăr caligraf Gavriil să copieze o minunată Evanghelie în litere slavone.

În veacul 17 sălișteanul Oprea Alămănuț mergea și el iarăși în Moldova „să învețe carte”. Un copist de pe la 1786 spunea: „N-am statut numai pe scrisoare, ce am împărțit în 3 părți adică o parte făceam întii slujba stăpînului, al doilea, printre slujba stăpînească m-am apucat de scrisoare pentru ca să nu mă abat la lucruri necuioase; iar al treilea, prea puțină vreme îmi rămânea de odihnă”. Dorind lumina învățăturii „precum do-rește cerbul apa lîmpede a isvoarilor”, grămăticii și copistii noștri de altădată nu pregetau a căuta „izvoade vechi”, pe care se nevoiau cu osîrdie a le „prepuce pre limba românească”. Mai ales după ce s-a răspîdit și la noi minunea mare a slovelor tipărite în limba poporului, dorul după lumina învățăturii a fost și mai fierbinte. „Foarte jeluiau toți după această carte”, spunea despre o Cazanie în 1641 mitropolitul Ilie Iorest de la Bălgrad.

Iată în această privință câteva însemnări semnificative luate de pe filele îngălbenite ale celor 5 exemplare din „Cazania lui Varlaam” (Iași 1643) aflate în Biblioteca Centrală din Sibiu.

Se știe că scrisul neoaș românesc al mitropolitului Varlaam a fost atât de mult gustat de cititorii de carte din Transilvania încît aproape nici una din vechile tipărituri românești n-a ajuns la un număr record de ediții ca el (peste 40!). Pricina va fi fost poate și faptul că nici un alt învățat de pe vremuri nu s-a adresat în scrisul său direct „fraților din Ardeal de o limbă și de o lege”, așa cum a făcut-o Varlaam tocmai atunci când se căuta calvinizarea românilor de aici. De aceea nu-i de mirare că la doi ani după apariția „Cazaniei”, vedem exemplare din ea trecute peste munți.

Exemplarul 1 (B.R.V. 45) are, începînd de la foaia 76, următoarele însemnări liminare, parte în românește, parte în slavonește: „A cumpărat această carte zisă Evanghelie de învățătură Petru Pop Ștefan cu soața lui Teodora, și cu feciorii lui anume Andrei și Vasile și fetele Longhina, Lina, Alexandra, Aritona, Ștefania, Luciana să le fie spre mîntuire. Și eu Ștefan Pop înainte scris am dat iată pî cartea iasta Evanghelie 4 galbeni și un zlot bani buni la cămara lui Vasili Vodă din Țara Moldovei și cine va fura iastă carte și va tăgădui(-o), să hie blăstămat și osîndit de 318 părinți de la Nicheia, anathema maranatha. Și facem acest zapis ca să fie pomenire. Și am scris această însemnare eu Simeon Sokolskii, (cînd) un diac a fost atunci la mine și a cumpărat această carte, leatul 7153 luna august zile 15 (1645) la Adormirea Sfintei Marii, întru sănătatea și mîntuirea protoiereului Ștefan și a soției lui și a copiilor lui, Amin”.

Sub stema țării (foaia 2) o altă mină a scris: „Să se știe că mi-au dat Oprea Sabov” iar dedesubt „Neculai, al doilea logofăt”.

De la foaia 9 începe o altă însemnare (din păcate întreruptă deodată cu compactarea cărții, în 1841), din care se deduce că la acea dată cartea era a lui „erei Toma fiul preotului Ioanăș, din ținutul Bălgradului” (Alba Iulia).

În cele din urmă „Cazania” ajunge în posesia bisericii din Mag, după cum stă scris pe prima foaie: „Această carte este a sf. Biserici a Magului, cumpărat la anul dela Hristos 1653 și s-a legat la anul 1841 dec. 19. Și am scris eu Ioan Tarcea, dascăl în Mag, 5 martie 1842. Doamne ajută-ne să putem învăța această carte că cine o va ceti și nu va ști să aleagă cuvintele, acela-i slab cetitoriu, amin, adevărat”.

Exemplarul II (B.R.V. 45/a) are, începînd cu foaia 29, următoarea însemnare marginală: „Această sfîntă carte, ce se cheamă Povcenie dat-o-au ctitorii sfintei biserici din Feldioara (Brașov) anume Radul și Neculai să fie a sfintei biserici pentru pomenirea de veci, iar cine s-ar ispiți a o vin-

derea sau a o depărtarea de la sf. biserică într-altă parte să fie osîndit și anaftema și să aibă parte cu Iuda și cu Arie să fie la un loc. Și am scris eu Barbul, fiul protopopului Văsii de la sf. biserică din Skei (Brașov) și am scris în octomvrie 9 de la nașterea Domnului 1674, iar de la facerea lumii 7183”.

Se știe despre protopopul Văsii că era fiul învățatului protopop cu același nume, care ne-a dat prima cronică românească din Transilvania.

O altă mină scrie „eu popa Ioanăș”.

Exemplarul III (B.R.V. 45/b) au dăruit-o preotul Florea Bălan și Fimia bisericii din Hunedoara. Peste cîteva ani se iscălește „Popa Mihai ot Inidoară, fiu popii Florea”, iar curînd după aceea o altă noșită spune: „Scris-am eu mai mic și plecat grămătic Popa ot Geomal (Alba) luna august 29 anul 1690”. Peste 60 de ani, se semnează ca proprietar „popa Petric din Poiana” (Sibiului), cunoscut luptător pentru popor pe la 1755, care era în viață încă și în 1769.

Pe un exemplar fost în Săcădate citim următoarea însemnare:

„Și eu Costin popa așa las și eu pe urma frățime-meu Stanciu cu al meu suflet cum au lăsat fratemeu, așa las și eu pe urma mea și de la moartea mea”.

„Eu robul lui Dumnezeu Stanciu am lăsat la moartea mea să fie pomeană ca orice alt preot va cădea la această biserică să aibă a pomeni și pe sâracu și pe păcătosul (Stanciu)... dar stăpîn să nu se facă pe această carte, că o las pentru pomeană, iar cine o va vinde să aibă a locui, cu Iuda și cu Arie...”

„Și de la moartea mea l-am dat popii Man să aibă a pomeni...”

O altă însemnare arată că aceeași carte a trecut și prin Zdrapți (Zarand).

Exemplarele 4 și 5 au circulat mai mult prin Munții Apuseni, de ex. prin com. Crișcior, cum arată însemnarea de pe la finea sec. 17 a popii Daniil, care a „dat 15 florinți pe această Păucenie”, iar pe exemplarul celălalt scrie Traian Feier câteva însemnări de cronologie biblică (în slavonă) tocmai din anul răscoalii lui Horea (1784). Astăzi ele nu mai „călătoresc”. Sînt în biblioteca „Astra”. Vine poporul și le caută.

Ce reiese din cele de mai sus!

a) Că poporul nostru alerga pînă în Moldova la „cămara lui Vodă” să plătească preț scump pentru cărți (uneori se da cîte 10 oi cu miei, alte ori cîte doi boi sau chiar un munte pentru această comoară), care era „Cartea românească de învățătură” a mitropolitului Varlaam, Iași 1643.

b) Fîind mult cîntată, cartea „călătorește” de voie, de nevoie (erau uneori și împrejurări silnice) dintr-o localitate în alta. Se cunosc cazuri cînd a trebuit să intervîie chiar stăpînirea lumească și cea bisericască pentru a împăca pe donatorii mai vechi cu posesorii mai noi ai cărții, cum a fost în 1689 hotărîrea luată de mitropolitul Ardealului cu soborul lui în satul Rogoz din jud. Someș. În orice caz, dorul după învățătură era atât de viu, încît atunci cînd oamenii nu reușeau să-și obțină o astfel de comoară în țipar, căntau măcar să-și facă rost de textul ei în copie manuscrisă, așa cum se cunosc peste 20 de exemplare mai ales prin Arad, Bihor și nordul Transilvaniei.

Cîte alte lucruri interesante nu ne-ar descoperi și multe alte însemnări de pe „Cazaniile” sau de pe celelalte tipărituri vechi aflate în alte muzee și biblioteci din țară?

Prot. T. Bodogae

Hristos a înviat

(Urmare din pag. 1)

a nu-i rămînea trupul neîmbălsămat, după cum se cerea atunci pentru un mort, fără să se gîndească la înviere. Și atunci, cine au fost care au rostit pentru prima dată în lume cuvintele: „Hristos a înviat!”.

Cinstea aceasta a revenit unor străini, care nu-l cunoșteau pe Hristos, nici nu-i știau învățătura. Unor străini care nu erau stăpîniți de gînduri pioase, ci erau bărbați aspri, crescuți într-o disciplină deosebită, căliți în nevoi nenumărate, care o viață întreagă nu învățaseră decît un singur lucru: datoria, pentru care, în cazul de față, datoria lor era de a păzi adevărul, de a veghea la acest mormînt, ca să nu se întîmple nici o înșelăciune. Aceștia erau ostașii Romei, care totdeauna, cînd erau puși să-și facă datoria, nu știau ce este mila, nici teama, nici îngăduința, nici față de ei și nici față de alții.

Aceștia au fost cei dintîi martori ai Învierii. Ei au văzut cu ochii lor limpezi și treji, prima dată, marea taină a Învierii lui Hristos. Și tot ei

Informații

— *Duminică, 23 martie 1969*, după Sf. Liturghie, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a rostit în fața credincioșilor, prezenți în Catedrala noastră mitropolitană din Sibiu, un cuvînt informativ despre desfășurarea lucrărilor Sf. Sinod, care a analizat activitatea Bisericii noastre atît pe plan intern cît și pe plan extern, despre vizitarea Centrului nostru arhiepiscopal de către un oaspete romano-catolic din S.U.A., care s-a interesat de viața Bisericii Ortodoxe Române deplasîndu-se în acest scop la Rășinari, Săliște, Alba Iulia etc., pentru a constata la fața locului colaborarea frățescă dintre culte și credincioși aparținînd diferitelor naționalități spre binele Patriei care ne ocrotește pe toți; despre vizita altui oaspete din Berlinul răsăritean, profesor la Facultatea Teologică Luterană din acest oraș, venit să pregătească sosirea în țara noastră a unei delegații a Bisericii Luterane din R.D.G. etc.

I. P. S. Sa a informat apoi pe credincioși despre vizita canonică făcută în zilele de 15—16 martie a. c. la Mediaș, în încheiere îndemnîndu-i să trăiască după chipul lui Iisus Hristos — Domnul nostru, ceea ce va arăta că El este mereu viu în viața noastră.

— *Marti, 25 martie 1969*, praznicul Bunei Vestiri fiind, în Catedrala mitropolitană din Sibiu, după Sf. Liturghie, a avut loc un parastas slujit în memoria adormitului arhieru Teodor Scorobăț-Rășinoreanu, cu prilejul împlinirii a 2 ani de la trecerea sa la cele veșnice († 25 martie 1967).

Au fost de față membri familiei, precum și o seamă de credincioși, care au ținut să cinstească amintirea acestui blînd arhieru.

— *Miercuri dimineața, 26 martie 1969*, aflîndu-se în părțile de sud-vest ale țării, corul Sindicatului Învățămint și Cultură din Sibiu, dirijat de profesorii: I. Micu, Gh. Șoima și V. Fîntînă, a făcut un popas la mormîntul pr. prof. Timotei Popovici (1870—1950), cunoscutul compozitor și dascăl al multor serii de pedagogi vestiți ai Sibiului, care-și doarme somnul de veci în cimitirul din Lugoj, alături de Eftimie Murgu, T. Brediceanu, Tr. Grozăvescu, I. Vidu și alți patrioți și oameni de cultură ai poporului nostru.

În semn de omagiu, corul a executat fragmente din poemul: „Craiul Munților”, minunata și patriotică compoziție a neuitatului T. Popovici.

Sfîntul Ioan Scărarul

(Urmare din pag. 2)

Trăiește veșnic totuși
deși-i fără de suflare!
Iar cînd la ceruri s-a urcat,
O carte: „Scara”, ne-a lăsat,
Iar ea i-a arătat și lui
Urcarea-n slava cerului.

Să ne străduim deci și noi a urca pe scara virtuților de el arătată, scara credinței, a nădejdiei, a dragostei și atîtea altele care ne înalță la o adevărată viață creștinească.

Diacon C. Voicu

au fost cei dintîi, care coborînd în Ierusalim, din Ghetsimani, de la mormîntul Domnului, au spus pe străzile cetății: A înviat Hristos, Hristos a înviat, încît sinedriul a fost nevoit să le dea bani ca ei să tacă.

Vestea aceasta a răsunat în Ierusalim, mai cutremurător decît toate veștile ce se auziseră pînă atunci pe pămînt.

Hristos a înviat, au mărturisit ostașii Romei, nu un lucru auzit de la alții, nici desprins din vreo învățătură, ci luat direct din realitatea pe care o văzuseră, la care fuseseră martori cu toții, fără să se aștepte, fără să se gîndească la așa ceva, fără să-și dea seama că adevărul constatat de ei, că cuvintele rostite de ei vor rămînea peste veacuri cel mai frumos și mai luminos salut rostit de milioane și milioane de creștini, cel mai mare adevăr, care ne ridică spre lumină, libertate, bucurie, viață și pace.

Arhim. Iustinian Chira

Cinstirea sf. icoane

În Biserica noastră Ortodoxă, sf. icoane sînt cinstite și credincioșii practică închinarea la sfintele icoane. Sf. icoane împodobesc bisericile noastre ortodoxe și casele credincioșilor. Ele sînt zugrăvite pe pereți sau pictate pe pînză, pe carton sau pe sticlă și constituie o podoabă de mare preț pentru viața duhovnicească a credinciosului ortodox.

Ce sînt sf. icoane și ce temeuri găsim în Sfînta Scriptură referitoare la închinarea la sf. icoane? Nu cumva închinarea la sf. icoane ar putea să se asemene cu închinarea la chipurile cioplite? Acestor întrebări voi încerca să răspund în cele ce urmează.

Sf. icoane nu sînt chipuri cioplite și nici nu au nici o asemănare cu acestea, nu au nimic comun cu idoli a căror închinare este oprită atît în Vechiul Testament cît și în Noul Testament. Sf. icoane sînt reprezentări prin zugrăvire ale chipurilor Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, Maicii Domnului, ale Sf. Duh, ale sf. îngeri sau ale sfinților. Acestea nu sînt în ele însele Dumnezeu, sau Hristos, sau Maica Domnului, sau Duhul Sfînt, nici îngeri, nici sfinți, ci numai îi reprezintă pe aceștia. Din motivul acesta cînd ne închinăm unei icoane nu ne închinăm lemnului sau pînzei sau sticlei, ci sfîntului care este zugrăvit. E o mare deosebire între icoane și idoli. Idoli sînt plămăsi sau născociri ale minții omenești înfățișînd chipuri de zei, care n-au existat și nici nu există, cîtă vreme sf. icoane sînt reprezentări sau înfățișări care ne arată persoane și lucruri adevărate care au fost și care sînt aieva. Icoana este o asemănare sau o întipăritură a cuiva și ne arată pe cel care e reprezentat pe ea. În măsura în care în icoană sînt redată cît mai exact și mai aproape de adevăr trăsăturile sau caracterele persoanelor reprezentate putem zice că avem o fotografie. Cine s-a gîndit însă să disprețuiască fotografia unei persoane iubite?

Este adevărat că în Sf. Scriptură avem texte care ne spun că pe Dumnezeu nimeni nu L-a putut vedea, este nevăzut, și deci dacă nu știm cum este nu putem să-L zugrăvim în icoane și chipuri. Tot Sf. Scriptură însă ne spune că Dumnezeu s-a arătat și s-a descoperit oamenilor (teofanii) în diferite forme și chipuri. Pe Dumnezeu l-a văzut Avraam sub chipul celor trei călători la stejarul Mambre, după cum citim în Cartea Fericirii, cap. 18. Pe Dumnezeu l-a văzut Moisi în chip de om și a vorbit cu El. La fel l-au văzut alți bărbați drepiți din Vechiul Testament.

Pe Dumnezeu-Fiul l-a văzut Daniil proorocul, diaconul Ștefan și Sf. Apostol Pavel pe drumul Damascului. Pe Duhul Sfînt l-au văzut mulțimile la botezul Domnului în chip de porumb, iar la cele dintîi Rusalii creștine, în chip de limbi de foc care s-a pogorît pe fiecare dintre Apostoli.

De altfel cel dintîi făcător sau izvor al icoanelor este însuși Dumnezeu. Sf. Ioan Damaschinul ne spune că Fiul este icoana naturală a Tatălui. Sf. Pavel ne spune că Iisus Hristos ca om este „chipul lui Dumnezeu” (2 Cor. 4, 4) și „chipul ființei lui Dumnezeu” (Evr. 1, 13), în El Dumnezeu s-a arătat în trup și cu „chip de om” (Filip. 2, 7—8). Toate acestea pe care le-am amintit sînt chipuri însă nu sînt idoli. La fel și sf. icoane sînt chipuri fără să fie idoli.

Tot Dumnezeu poruncește lui Moisi — după cum citim în Cartea Ieșirii (26, 31) — să facă doi heruvimi de aur deasupra chivotului legii, iar pe perdea și pe covoare, adică în țesătura lor să fie făcute chipuri de heruvimi (36, 8), alese și cu multă iscusință. Aceste chipuri de heruvimi au fost ținute de evrei în foarte mare cinste. Aceste chipuri de heruvimi din V. T. nu reprezintă altceva în N. T. decît sf. icoane, căci de la începuturile creștinismului sf. icoane au fost foarte mult cinstite. În catacombe sau în cimitirele vechi creștine aflăm foarte multe icoane pictate pe pereții încăperilor reprezentînd scene și persoane din V. și N. Testament. Printre aceste icoane aflăm și cele mai vechi reprezentări ale Mîntuitorului nostru Iisus Hristos sub chipul Păstorului celui bun și ale Maicii Domnului sau ale ucenicilor. Tertullian, un vechi scriitor creștin, ne spune că pe vremea sa pe pereții bisericilor se afla chipul Mîntuitorului sub chipul Păstorului celui bun. Eusebiu din Cesarea ne atestă că a văzut la creștinii cei vechi icoana Mîntuitorului și aceea a Sf. Petru și Pavel. Fer. Ieronim zice că pe vremea sa exista obiceiul de a se picta chipul Sf. Apostoli. Fer. Augustin ne spune că pe vremea sa era obiceiul de a se reprezenta Mîntuitorul cu Sfinții Apostoli Petru și Pavel.

Sf. Vasile cel Mare socotește icoanele ca fiind Biblia celor care nu știu să citească. Ceea ce e scris în Biblie cu litere care pot fi citite de cei

Cum putem birui păcatul?

Din punct de vedere religios, păcatul aduce multe rele în viața creștinilor. El este cauză de suferințe, slăbește sufletul, îmbolnăvește trupul, strică înțelegerea bună din familii, tulbură viața obștească și alte rele poate aduce el în lume.

Comparînd sufletul cu un ogor, ne putem da seama, că tot așa după cum în ogor pe lângă sămînța cea bună răsar buruieni, la fel sufletul omului poate rodi virtuți și odată cu ele și păcate.

În acest caz, cînd spinii, ciulinii, pălămizile și scaii — ca forme ale păcatelor — vor să înțelească sufletele noastre, se pune întrebarea: Cum cultivăm acest ogor? Cum biruim păcatul?

Pentru răspuns la această întrebare, e nevoie să căutăm a vedea pe scurt: Ce este păcatul? Cum apare el în mintea omului și cum se poate înlătura mai ușor ispita lui?

Păcatul este călcarea cu bună știință și nesilit a legii lui Dumnezeu. În comparație cu greșala, pe care omul o săvîrșește fără a-și da seama că nu face bine, păcatul este recunoscut de mintea omului ca o faptă rea.

Pricina păcatului este ispita, care la rîndul ei — așa cum spune Sf. Antonie cel Mare — vine de la cel rău, de la diavolul și de la slăbiciunea trupului omului. Diavolul, ca un vrăjmaș al mîntuirii noastre, „umblă mugind ca un leu, căutînd pe cine să înghită” (I Petru 5, 8). Sîntem ispitiți prin deprinderi rele văzute în jurul nostru, prin setea de bogăție, de mîndrie și de alte desfrățări trecătoare. Trupul său ispitește pe om la lene, la lăcomie de mîncare și băutură și la păcatele de desfrînare.

Ispita, ca îndemn la păcat, trezește în mintea noastră, fie prin simțuri, fie prin închipuiri, pofta păcatului. Ea stăruiește cu promisiunea plăcerii momentane, la călcarea unei legi dumnezeiești, omenești sau trupești, prin săvîrșirea păcatului. Din minte, ispita se coboară în inimă. Deși mintea recunoaște că ispita este un îndemn rău, inima la rîndul ei se încălzește cu dorința săvîrșirii păcatului și robește voința omului ca să-l înfăptuiască. În felul acesta, ispita își depune sămînța ei, care încolțește în minte, înflorește în inimă și prin lucrarea voinței își dă amărăciunea rodului său.

Pînă aici am văzut pe scurt ce este păcatul și cum lucrează ispita. Să vedem în continuare procedeul de biruință asupra păcatului, prin smulgerea ispitei din mintea noastră. Dacă alungăm din minte gîndul cel rău, chiar la venirea lui, dacă nu lăsăm dorința ispitei să se încuibeze în inima noastră, atunci nu mai are ce rodi în săvîrșirea păcatului. Sămînța buruienii rele încolțește în ogorul sufletului, chiar fără voia noastră, dar cu cît e zmulșă mai de mică, cu atît mai ușor scăpăm de ea. În felul acesta, mintea omului din care a fost plivită sămînța ispitei rămîne curată și nevinovată. Biruind ispita la începutul ivirii ei, fără ca ea să-și întărească rădăcinile sale, în mod sigur biruim păcatul. Împăcîndu-ne cu ispita adăpăm firul păcatului, care crește tot mai mare, înnăbușînd săvîrșirea faptelor bune, amărînd viața noastră sufletească.

Această lucrare a sufletului poate da fiecăruia roadele cele mai bune. În acest fel putem birui păcatul foarte ușor; ne izbăvim la tot pasul de ispitele care ne ies înainte și dobîndim mulțumirea sufletească prin pacea conștiinței noastre.

Biruința păcatului aduce fericire între oameni prin viața cinstită, petrecută în dreptate și adevăr, ne îndestulează casa cu hărnicia muncii și ne asigură pacea sufletelor din care izvorăște pacea lumii.

I. Buta

care știu carte, în icoane este zugrăvit sau pictat cu figuri și icoane care pot fi mai ușor înțelese.

Icoanele sînt ceva foarte potrivit cu firea omenească. Omul dorește ca să aibă mereu cu sine persoana pe care o iubește. Dacă nu se poate s-o aibă în realitate se mulțumește s-o aibă reprezentată sau zugrăvită. Creștinii cei dintîi care nu puteau să-l aibă pe Mîntuitorul în trup, cum a fost El pe pămînt, se mulțumeau să-l aibă zugrăvit ca privindu-L mereu să-și întărească credința.

Pictura creștină de la începuturile ei și pînă azi, cu arta mozaicurilor, cu minunatele creații ale celor mai mari pictori pe care i-a avut omenirea, cu sfintele icoane zugrăvite de mîini de călugări iscușiți, cu toate monumentele de artă picturală care ne-au rămas, este o dovadă a sentimentului de adîncă cinstire și prețuire pe care l-au avut creștinii din toate timpurile și locurile față de sf. icoane.

La poporul nostru sf. icoane au fost întotdeauna

Gînduri creștinești

Sus inima spre cer

Seara cînd cîmpia cerului începe să se lumineze și rînd pe rînd apar stelele mari și mici, atunci îmi îndrept ochii, inima și gîndul spre Cer. Nisip de stele scînteiază și cerul se reazimă pe orizont. Spre mijlocul lui, ca o panglică bifurcată, bătută de nestemate, se întinde „Calea Laptelui”. O îngrămădire de milioane și miliarde de stele, a căror depărtare de pămînt este de sute și mii de ani de lumină. Tabloul, în ansamblul lui, e de măreție negrăită. Luat în parte, fiecare stea e o lume. Își are flacăra ei, viața ei și locul ei pe crugul cerului, conducîndu-se după legi stabilite de Urzitorul veacurilor, al cărui Fiu, Iisus Hristos, din dragoste față de om s-a coborît pe Pămînt, s-a jertfit pentru mîntuirea noastră și în locul urii care domnea, ne-a adus o lege nouă, legea iubirii, zicîndu-ne: „Să vă iubiți unul pe altul, precum și eu v-am iubit pe voi”.

Dar iubirea nu s-a sălășluit în inimile tuturor oamenilor. De aceea toți oamenii de bine muncesc și luptă pentru o lume mai dreaptă, fără războaie, căci mai sînt și din aceia care își ascut săbiile să se bată.

Și atunci în închipuirea mea, pare că văd pe Iisus de-a dreapta Tatălui, șezînd pe scaun de lumină. Binecuvintează cu dreapta pe fiii oamenilor: „Pace vouă! Pace copii ai Pămîntului!”... Tronul Lui se reazimă de stele. Steaua mea se află sub piciorul drept al lui Iisus. Izvorește lumină caldă, blîndă și lină, ca dintr-o fîntînă. De cînd o fi pornit lumina ei și încă n-a secat. Învățații spun despre stele, că așa le-au pomenit de sute și mii de ani. Le-au și botezat cu nume frumoase: Perseu, Mizar, Castor, Andromeda, Licornul, Casiopeia, Orionul, Pegas, Pleiadele etc.

Doamne, ce deosebire între Cer și Pămînt. Ce schimbăcioasă, scurtă și efemeră e viața noastră în comparație cu astrele.

„Pace ție!” Cînd o ființă nevîrstnică sau matură cu tîmple argintate închide ochii, ca să ne părăsească, o conduc la groapă. O tîmîez și arunc jarul din cădelniță și bulgări de pămînt peste ea în semnul crucii: „Al Domnului e pămîntul, plinirea lui, lumea și toți cei ce locuiesc întrînsul”.

O, tu lumină lină, a luminei celei neapropiate, a sfintei mării a Tatălui ceresc Celui fără de moarte, — luminează-mi calea, cît voi mai fi pe pămînt. Să nu rătăcesc, ci să merg drept înainte pe calea păcii și a mîntuirii. Iar cînd sufletul meu va sosi pe cîmpia Cerului, călăuzește-l să nimească curțile casei Dumnezeului nostru. Să-și primească dinarul. Nu ca cel ce a purtat zăduful zilei de dimineața pînă seara, ci ca cel sosit în ceasul al unsprezecelea, între muncitorii din via Domnului.

Și atunci pe cîmpul înstelat
Cu aur ferecat,
Cînd amintirea îmi va acoperi pe rînd uitarea,
Voi șopti în gînd din nou cîntarea:

Dragi mi-au fost umbriri de nori,
În zbor de rîndunele,
Ape liniștite-n lacuri,
Cu oglindiri de codri-n ele.

Miros de tei și murmur de izvoare,
Ciripit de păsări în răsărit de soare.

Dar mai presus de toate
Cupola grea de stele,
Spre care într-una tins-au
Gîndurile mele.

Pr. I. Muntiu

în mare cinste. Cele mai vechi biserici zidite pe pămîntul țării noastre au fost zugrăvite de meșterii cei mai pricepuți ai vremii și împodobite cu chipurile Mîntuitorului Hristos, ale Maicii Domnului, ale Sfinților, cu scene din Vechiul și Noul Testament. Icoanele din sf. biserici au constituit Biblia celor mulți, a celor care nu știau să citească.

Datoria noastră este să cinstim sf. icoane și să le socotim ca pe niște cărți sfinte, scrise nu cu litere ci cu chipuri zugrăvite, care au menirea să ne întărească evlavie pentru cele sfinte.

Gîndul că Dumnezeu este cel dintîi izvor, care poruncește să se facă icoane sub forma de heruvimi, este pentru noi un lucru mîngietor și că sf. icoane au fost cinstite de creștinătatea tuturor veacurilor e un motiv de a ne întări credința și dragostea noastră creștinească. Moșii și părinții noștri s-au închinat cu evlavie și au cinstit sf. icoane. Să urmăm și noi cu vrednicie pilda lor.

Al. Moisiu